

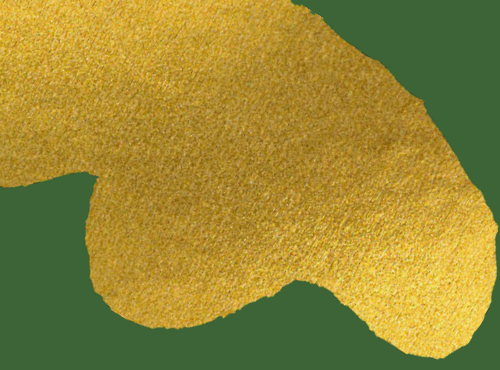
Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik

Ulusal Eylem Planı
(2016-2019)

ALANYA REHBERLİK
VE ARAŞTIRMA
MERKEZİ

KASIM 2021

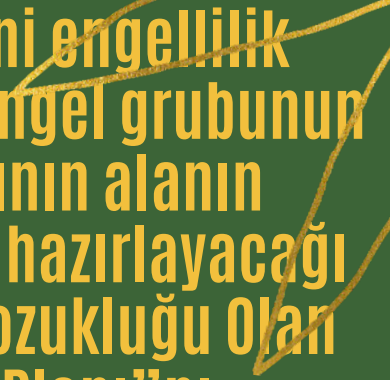

Ülkemizde son yıllarda ivme kazanan yeni engelliler politikasının sonucu olarak, engelli bireylerin yaşam kalitesinin arttırılması ve sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Engelli bireylerin yaşam alanlarında karşılaştığı sorunlara yönelik temel hak ve hizmetlere ilişkin yasal düzenlemeler ihtiyaca göre gerçekleştirilmekle birlikte özellikle OSB olan bireylere yönelik spesifik çalışmalar yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Bununla birlikte Bakanlığımız, yeni engellilik politikasının bir sonucu olarak her engel grubunun sorunlarının ayrı ayrı çalışılmasının alanın sorunlarının tespitine ve çözümüne hazırlayacağı katkı nedeniyle “Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planı”nı hazırlamıştır.

OSB olan bireylerin hizmetlerden diğer bireylerle eşit olarak yararlanmasını sağlamak ve bağımsız biçimde toplumsal yaşamın her alanına katılımlarını kolaylaştırmak amacıyla Planda 6 öncelikli alan belirlenmiştir. Bu alanlar:

1. Farkındalık Çalışmaları ve Kurumlar Arası İşbirliği,
 2. Erken Tanı, Tedavi ve Müdahale Zincirinin Kurulması,
 3. Ailelere Yönelik Hizmetlerin Geliştirilmesi,
 4. Eğitimsel Değerlendirme, Özel Eğitim, Destek Eğitim ve Rehabilitasyon Hizmetlerinin Geliştirilmesi,
 5. İstihdam Süreçleri ve Çalışma Hayatı,
 6. Sosyal Hizmet, Sosyal Yardım ve Toplumsal Yaşama Katılım.
-
-

A-FARKINDALIK ÇALIŞMALARI VE KURUMLARARASI İŞBİRLİĞİ

Toplumun tüm kesimlerinin OSB konusunda farkındalık düzeyinin artırılması ile OSB olan bireylere yönelik sağlık, eğitim ve destek hizmetlerinin sürekliliğinin sağlanması için kurumlar arası işbirliğinin güçlendirilmesi kapsamında ;

OSB'nin kamuoyunda tanıtılması için kampanyalar düzenlenmesini,

OSB olan bireylerin diğer bireylerle eşit haklara sahip olduğu bilincinin geliştirilmesi

OSB konusunda duyarlılığın oluşturulması için kamu spotu ve kısa filmler hazırlanarak bunların zorunlu yayınına ilişkin düzenlemeler yapılmasını içerir.

**Ayrıca başta kamu kurumları,
üniversiteler ve yerel yönetimlerde
görev yapan personel olmak üzere;**

- anne-çocuk takibi yapılan aile
sağlığı merkezlerinde görev yapanlar,**
- örgün eğitim kurumlarında ve
kaynaştırma sınıflarında görev yapan
öğretmenler, yöneticiler ile öğrenciler
ve aileleri,**
- sağlık personeli ile kreş ve gündüz
bakımevlerinde görev yapan personele
yönelik seminer, sempozyum, kongre,
hizmet içi eğitim vb. etkinlikler
düzenlenmesini içerir.**

B-ERKEN TANI, TANI, TEDAVİ VE MÜDAHALE ZİNCİRİNİN KURULMASI

Türkiye genelinde OSB'nin, erken tanı amaçlı değerlendirme ve kesin tanı sürecinin kaliteli, hızlı ve yaygın şekilde sağlanması ile izleme ve destekleme programlarının oluşturulmasını kapsar.

Bu kapsamda

-OSB ile ilgili tarama ve izleme çalışmaları zorunlu hale getirilmesini, Tanılanmamış OSB’li çocukların erken tanılanmasına yönelik tarama ve izleme çalışmalarının zorunlu olarak yürütülmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılmasını içerir.

-Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülen “Birinci basamak sağlık hizmetlerinde ocuk izleme programları” kapsamında yürütülen değerlendirme, izleme ve destek sağlama çalışmalarının etkinliği artırılması hedeflenmektedir. Bu bağlamda OSB’li çocukların izlenmesi ve takibinin gerçekleştirilmesine yönelik olarak ocuk izleme programları yürütülmesini hedefler.

-

- Hastanelerin çocuk psikiyatrisi, psikiyatri ve gelişimsel pediatri kliniklerinde OSB konusunda kurumsal kapasitesinin artırılması sağlanarak Halihazırda hastanelerdeki çocuk psikiyatrisi, psikiyatri ve gelişimsel pediatri kliniklerinin ve burada çalışan personelin sayısı multidisipliner olarak artırılmasını ve söz konusu kliniklerin OSB'li bireylerin tanınmasında kullanılan ekipman ihtiyaçlarının karşılanmasını ifade eder.

- Üniversite ve araştırma hastaneleri bünyesinde OSB'liler ile ilgili tanı, tedavi ve araştırma merkezlerinin kurulması ve sayılarının artırılması ile Türkiye genelinde halihazırda otizm tanı, tedavi ve araştırma merkezlerin sayı ve kapasitesi artırılmasını içerir.

C- AİLELERE YÖNELİK HİZMETLERİN GELİŞTİRİLMESİ

OSB'li çocuğu olan ailelerin çocuklarının takibi, bakımı ve sağlığı konusunda bilgilendirilmesine yönelik olarak birinci basamak sağlık kuruluşlarında “Aile Destek Birimleri” kurulmasını kapsar.

Hâlihazırda ailelere Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde sunulan bilgilendirme ve rehberlik hizmetlerinin geliştirilmesi ve bu hizmetlerin sürekliliği sağlanmasını hedefler.

Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri ile Sosyal Hizmet Merkezlerinde OSB'li bireye sahip ailelerin ihtiyaç duyduğu sosyal hizmet ve yardım konularında bilgilendirilmelerine, yönlendirilmelerine ve danışmanlık hizmeti alabilmelerine yönelik yeni birimler oluşturulması öngörülmektedir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı web sitesinde ailelere yönelik uzaktan eğitim programı ile web portalı oluşturulmasını ve yayınlar hazırlanmasını hedeflemektedir.

D-EĞİTSEL DEĞERLENDİRME, ÖZEL EĞİTİM, DESTEK EĞİTİM VE REHABİLİTASYON HİZMETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

OSB olan bireylere yönelik özel eğitimde bireyin özellikleri ve gereksinimleri bilimsel gelişmeler de göz önünde bulundurularak çeşitlendirilmesini içerir.

Ayrıca

- Kaynaştırma uygulamasına dahil edilemeyecek düzeydeki OSB'li bireylerin eğitiminde yetersiz olan özel eğitim okullarının/özel eğitim sınıflarının sayısının artırılması, mevcut destek eğitim odalarının etkili bir şekilde kullanılması ve sayısının artırılmasını

-Kaynaştırma uygulamalarına dahil OSB olan öğrencilerin öğretmenlerine danışmanlık, sınıf içi ve dışı destek, birebir eğitim, küçük grup düzenlemeşi, gölge öğretmenlik uygulaması, okul rehberlik servislerinin kapasitesinin arttırılması gibi konularda eğitsel düzenlemeler yapılmasını

-OSB konusunda rehberlik araştırma merkezlerinde görev yapan personelin eğitsel değerlendirme konusunda kapasitesi ile bu personelin sayısı artırılmasını

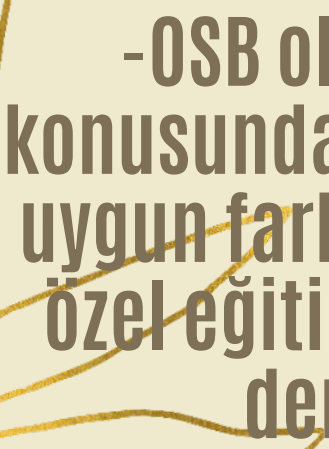

-Örgün eğitim kurumlarında görevli öğretmenlerin OSB konusunda sistematik bir hizmet içi eğitime tabi tutulmasını

-OSB olan öğrencilerin ailelerine rehber öğretmenlerin eğitim tür ve kademelerine geçişinde ve yönlendirmede gerekli rehberlik desteği vermesini

-Erken çocukluk dönemi, OSB olan çocukların rehabilitasyonu ve eğitimi açısından en önemli dönem olup bu dönemde çocuklara eğitim ve terapi hizmeti verebilecek personelin yetiştirilmesini

-OSB olan bireylere yönelik özel eğitim konusunda söz konusu bireylerin özelliklerine uygun farklı uygulama yapıları geliştirilerek, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinin denetimine ağırlık verilmesini

-OSB olan öğrencilere yönelik eğitim hizmetlerinde pozitif ayrımcılık uygulamasının hayata geçirilmesi için sınıf geçme ve genel değerlendirme sistemi kaynaştırma uygulamalarına uygun olarak yürütülecek ve müfredata dayalı değerlendirme, portfolyo değerlendirme gibi alternatif değerlendirme sistemleri uygulanmasını hedefler.

Ayrıca ; OSB olan öğrencilerin yeteneklerinin değerlendirilmesi konusunda diğer öğrencilerden farklı bir değerlendirme sistemine tabi tutulması sağlanması,

Sanat ve spor alanında yetenekli OSB olan bireylerin bölümlere kabulü ve eğitim süreçlerine ilişkin kendilerine uygun değerlendirme sistemlerinin geliştirilmesine yönelik yasal düzenlemeler yapılmasını öngörür.

E-İSTİHDAM SÜREÇLERİ VE ÇALIŞMA HAYATI

OSB olan bireyler için gündüzlü ve kısa süreli bakım ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik olarak uygulamaların ülke geneline yaygınlaştırılması sağlanması,

Evde bakılan ve ihtiyaç duyanlara günlük ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için evlerinde temizlik, günlük bakım, alışveriş, tamir gibi konularda destek verilmesine yönelik hizmetler ile hizmeti veren kişilere yönelik eğitim programları düzenlenmesi ile sürekli bakıma muhtaç çocuğu olan annenin erken emeklilik hakkından yararlanabilmesi planlanmaktadır.

